

PL_1001
Fundacja Ośrodka KARTA
02-536 Warszawa
Narbutta 29

Kolekcja Wilhelminy Giedrys z d. Zagórskiej
1848 - 2011

Numer zespołu/zbioru
PL_1001_FOK_148

Wstęp do inwentarza zespołu/zbioru: Kolekcja Wilhelminy Giedrys z d. Zagórskiej

I Charakterystyka twórcy zespołu/zbioru

Wilhelmina Giedrys z d. Zagórska (1923–2011) – żołnierz Okręgu Wileńskiego Służby Zwycięstwu Polsce, ZWZ-AK – Garnizon Wilno, łączniczka Okręgu Wileńsko-Nowogródzkiego Armii Krajowej w latach 1939-1944, aresztowana 9 września 1944 w Wilnie przez NKWD, przetrzymywana w areszcie przy ul. Mickiewicza, następnie na Łukiszkach. Po ciężkim śledztwie skazana na 10 lat łagrów, więziona w Prowjaniszkach (Litewska SRR), następnie zesłana do obozów na Uralu w Solikamsku, Biereźnikach, a w 1948 r. do Norylska (Krasnojarski Kraj). Powróciła do Polski w grudniu 1955 r. Wyszła za mąż za żołnierza AK i łagiernika Jana Giedrysa (1916-1974). Uzyskała średnie wykształcenie techniczne i pracowała jako starszy asystent projektanta. Była zaangażowana w działania opozycji demokratycznej w latach 80. Była aktywną działaczką „Solidarności”, a po upadku komunizmu środowisk kombatanckich – Zarządu Stowarzyszenia Łagierników Żołnierzy AK. Odznaczona Krzyżem AK (1983 r., Londyn), Medalem Wojska (4-krotnie, Londyn), Krzyżem Walecznych (Londyn, zweryfikowanym w 1990 r.), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem „Pro Memoria” (2006 r.). Zmarła 7 czerwca 2011 r. w Warszawie, została pochowana w Gliwicach w grobie rodzinnym na Centralnym Cmentarzu Komunalnym.

II Dzieje zespołu/zbioru

Kolekcja została przekazana do Archiwum Fundacji Ośrodka KARTA przez Mariannę Laskowską w 2018 roku. Nie posiadała żadnego środka ewidencyjnego ani nie była uporządkowana. Kolekcja została przekazana w dobrym stanie, poddano ją konserwacji zachowawczej, przepakowano do teczek bezkwasowych i kopert bawełnianych wraz z nadaniem im opisu: nazwy instytucji przechowującej akta, nazwy kolekcji, tytułu jednostki archiwalnej, dat skrajnych, sygnatur. W 2024 roku opracowano całość kolekcji, zawierającą 24 jednostki archiwalne, liczące 3 826 strony.

Kolekcja udostępniana jest na miejscu w czytelni Fundacji Ośrodka KARTA.

III Charakterystyka archiwalna zespołu/zbioru

Tytuł: Kolekcja Wilhelminy Giedrys z d. Zagórskiej

Granice chronologiczne: 1848 - 2011

Granice terytorialne: II RP, Litewska SRR, ZSRR, PRL

Rozmiar: 24 j.a., 0.5 m.b.

IV Zawartość zespołu/zbioru

Kolekcja składa się z: korespondencji z czasu aresztowania w Wilnie i przebywania w sowieckich łagrach w latach 1945-55, korespondencji pisanej po powrocie do Polski w 1955

roku, materiałów dotyczących Armii Krajowej na Wileńszczyźnie, Akcji "Burza", śledztwa, procesu działaczy AK, protokołów przesłuchań działaczy AK na Wileńszczyźnie w latach 1944-1946, w tym protokołu przesłuchania Wilhelminy Giedrys, materiałów dotyczących innych osób oraz organizacji niepodległościowych, m.in.: dokumenty Danuty Ciesielskiej – działaczki w Związku Wolnych Polaków w Wilnie, dokumenty Eugeniusza Chylińskiego, materiały Anieli Dziewulskiej-Łosiowej; materiałów dotyczących Związku Wolnych Polaków w Wilnie; dokumentów osobistych Wilhelminy Zagórskiej z d. Giedrys (odpis świadectwa dojrzałości, książeczka pracy, dyplom, karta repatriacyjna, indeks, świadectwo na prawo jazdy), materiałów dotyczących łagrów sowieckich, wierszy, materiałów religijnych, materiałów dotyczących płk Wilhelma Zagórskiego i 76 Lidzkiego Pułku Piechoty im. Ludwika Narbutta. Kolekcję dopełniają fotografie, album rodzinny oraz pamiątki m.in. przypinki solidarnościowe.

V Metody porządkowania

Prace nad kolekcją przeprowadzono w 4 etapach:

1. Studia wstępne – rozpoznanie materiałów archiwalnych.
2. Opisanie jednostek archiwalnych – materiały zostały opracowane zgodnie z metodyką archiwalną. Materiały zostały ułożone zgodnie z przyjętym kryterium tematycznym oraz chronologicznym.
3. Inwentaryzacja akt – polegająca na przeniesieniu i uszczegółowieniu opisów każdej jednostki archiwalnej w Otwartym Systemie Archiwizacji (OSA) – opisy poszczególnych j.a. wprowadzono do bazy archiwalnej OSA.
4. Konserwacja zachowawcza – w celu zapewnienia właściwego przechowywania dokumentów i fotografii zostały one przepakowane do bezkwasowych teczek archiwizacyjnych i kopert bawełnianych.

Inwentarz został opracowany w ramach projektu: „*Historie uczestników Powstania warszawskiego i żołnierzy Armii Krajowej w zbiorach Archiwum Fundacji Ośrodka KARTA*”, dofinansowanego ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa” (edycja 2024)

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

niepodległa

INWENTARZ

Sygnatura jednostki archiwalnej	Tytuł	Daty	Opis zewnętrzny	Sygnatury dawne	Uwagi
1	Korespondencja- Wilno, Prowjaniszki, Biereźniki	1945 - 1948	<p>Ogółem dokumentów: 1</p> <p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis</p> <p>Język: francuski, polski, rosyjski</p> <p>Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:98</p>		
2	Korespondencja z łagrów sowieckich z Norylska, Krasnojarska, Briańska	1954 - 1955	<p>Ogółem dokumentów: 1</p> <p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis</p> <p>Język: polski, rosyjski</p> <p>Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:182</p>		
3	Korespondencja w sprawie uwolnienia Wilhelminy Zagórskiej	1945 - 1949, 1954 - 1955	<p>Ogółem dokumentów: 1</p> <p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis</p>		

			Język: francuski, polski, rosyjski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:44		
4	Korespondencja Wilhelminy Zagórskiej- Giedrys po powrocie do Polski	1956 - 1957, 1959, 1985 - 1986, 1992 - 1994, 1996 - 1999, 2002	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis Język: polski, rosyjski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:111		
5	Wilno - Akcja "Burza". Relacje: Kiałki, Dobrzańskiego, Kulikowskiego, Skargi, Dziewulskiej, Dziewulskiego. [Materiały dotyczące Armii Krajowej na Wileńszczyźnie]	1946, 1960, 1964, 1972, 1974 - 1975, 1980, 1984, 1986, 1988 - 1989, 1995 - 1998, 2000 - 2001, 2004, 2011	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotografia, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: polski, rosyjski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:356 Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 1 stron:1		
6	"Frez" Chyliński. [Eugeniusz Chyliński]	1934, 1943, 1959, 1966,	Ogółem dokumentów: 1		

		1990, 1997 - 2001, 2004	<p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, fotografia, fotokopia, maszynopis, negatyw, rękopis</p> <p>Język: polski</p> <p>Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:63</p> <p>Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 5 stron:5</p>		
7	ZWP. [Związek Wolnych Polaków w Wilnie]	1991	<p>Ogółem dokumentów: 1</p> <p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, maszynopis, rękopis</p> <p>Język: polski</p> <p>Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:92</p>		
8	D C. Akcja "Burza" Wilno. [Materiały dotyczące Akcji "Burza" ze zbiorów Danuty Ciesielskiej]	1974, 1987 - 1990, 1992 - 1994	<p>Ogółem dokumentów: 1</p> <p>Forma zewnętrzna: akta luźne</p> <p>Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis</p> <p>Język: niemiecki, polski</p> <p>Dokumentacja tekstowa</p>		

			dokumentów: 1 stron:102		
9	Danuta Ciesielska	1935, 1938, 1941, 1944 - 1946, 1948, 1970, 1974, 1978, 1987 - 1997	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotografia, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:286 Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 75 stron:75		
10	Stanisław Steckiewicz	1994 - 1997, 2001	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:156		
11	Proces Komendy AK Wilno. Auszra II. [Materiały dotyczące śledztwa, procesu działaczy Armii Krajowej na Wileńszczyźnie]	1944 - 1946, 1949, 1956, 1971, 1996, 1998 - 1999	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: litewski, polski, rosyjski		

			Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:312		
12	Notatki, wypisy z archiwów	brak daty	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:131		
13	Dokumenty osobiste Wilhelminy Zagórskiej-Giedrys	1945, 1954 - 1959, 1961, 1973	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis Język: polski, rosyjski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:115		
14	ZSRR - rozprawa, etapy, obozy, listy. O Norylsku, strajki – Norylsk. [Materiały dotyczące łagrów sowieckich]	1953, 1989, 1991, 1993, 1996, 1998 - 2000	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: polski, rosyjski		

			Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:173		
15	Zaświadczenia przebywania Wilhelminy Zagórskiej w łagrach sowieckich, pisma o odszkodowania	1956, 1960, 1974, 1976 - 1977, 1983, 1991 - 1994, 1998, 2005 - 2006	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, maszynopis, rękopis Język: polski, rosyjski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:46		
16	Wiersze	1848, 1939, 1983, 1992	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, maszynopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:200		
17	Materiały religijne	1915, 1927, 1930, 1945, 1947 - 1948, 1981	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotografia, maszynopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1		

			stron:764 Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 1 stron:1		
18	Broszury informacyjne, wydawnictwa	1937, 1948, 1993, 2000	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:61		
19	Ppłk Wilhelm Zagórski, 76 Lidzki Pułk Piechoty im. Ludwika Narbutta	1863, 1925, 1930, 1935, 1945, 1962, 1980, 1992, 1994 - 1996, 2007	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, maszynopis, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:159		
20	Pamiętniki z niewoli	1870 - 1919, 1930	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: poszyt Forma wewnętrzna: rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:185		

21	Album rodzinny	1920 - 1921, 1925 - 1932, 1938, 1940	Ogółem dokumentów: 96 Forma zewnętrzna: album, akta luźne Forma wewnętrzna: fotokopia, fotografia, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:3 Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 95 stron:48		
22	Fotografie, ikonografia	1939, 1954 - 1956, 1966 - 1967	Ogółem dokumentów: 57 Forma zewnętrzna: akta luźne Forma wewnętrzna: druk, fotokopia, fotografia, ikonografia, klisza, rękopis Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 9 stron:9 Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 48 stron:48		
23	Muzealia- łagry sowieckie		Ogółem obiektów: 10		
24	Opozycja, NSZZ "Solidarność"		Ogółem obiektów: 63		